

Egyeztetés a főpolgármesterrel a Normafánál

Pokorni Zoltán polgármester és Karácsony Gergely főpolgármester a természetvédelmi területen található normafai parkoló áthelyezésének terveiről egyeztetett a helyszínen. Egyetértettek abban, hogy a védett erdőterületről ki kell hozni a közlekedési funkciókat, a fogaskerekűt meg kell hosszabbítani a Normafáig, és a Libegő fejlesztésére is szükség van – az új parkoló által érintett fák ügyében azonban a főpolgármester időt kért szakmai álláspontra kialakításához.

óta gondozatlan, elvadult kert területét is érintené, az itt található fák tervezett kivágása miatt viszont tiltakozóakció indult.

Ennek hatására az önkormányzat felülvizsgálta terveit. Előző lapszámunkban Pokorni Zoltán polgármester elmondta: húsz férőhellyel csökkentik a tervezett parkolót, hogy a lehető legtöbb fát

rom – áthelyezésre vagy összevonásra váró – parkolóban.

Bár vannak, akik a jelenlegi parkolóhelyszámot is sokallják, a polgármester szerint a környékbeli utcák válnának élethetlenné, ha ekkora parkolási kapacitás sem lenne a Normafánál. További kapacitásnövekedésre, mint mondta, a fogaskerekű normafai meg-

hírdető „aHang csapat” képviselőit november 15-én fogadta irodájában Pokorni Zoltán, hogy ismertesse a fejlesztés hátterét, valamint az önkormányzat módosított terveit. Itt elhangzott, hogy a módosítások eredményeként minden 20 centiméternél nagyobb átmérőjű fa megmarad, és a 10–20 centiméter átmérő-

szabálytalan alaprajzú, „amő-baszerű” parkoló kialakításával tennék lehetővé.

ELLENZÉKI AKCIÓN A JÁNOSHEGYI ÚTON

A petíció szervezői a megbeszélést követően „remek hírként” értékelték a parkoló újratervelését, ennek ellenére másnap, november

A fejlesztés zöld értékeket képvisel, mivel kihozza a parkolót az erdős területről, és közlekedési területre teszi át. A környék utcáiban is rendezett viszonyokat kell teremteni

A Konkoly-Thege Miklós út felső, zsákutcává alakuló részére helyezné át a Hegyvidéki Önkormányzat a Normafa Síház melletti, vé-

dett erdőövezetben lévő parkolót, buszfordulót és buszvégállomást. Az új parkoló egy korábban magántulajdonban lévő, évtizedek

meg tudják őrizni a szóban forgó területen. Így pontosan ugyanannyi helyet alakítanak ki, mint amennyi most van a meglévő há-

hosszabbításának elkészültét követően lát lehetőséget.

A parkolóáthelyezés miatti fakivágások ellen online petíciót

jűkből is igyekeznek minél többet megtartani. Ezt az eredetileg tervezett parkolóhelyszám csökkentésével, valamint egy

16-án ellenzéki politikusok tiltakozó megmozdulást tartottak a Normafánál.

(Folytatás az 5. oldalon)

Díjátadó a szociális munka napján

A Szociális Munkások Nemzetközi Szövetsége 1997-ben jelölte ki november 12-ét a szociális munka napjának, amit a társadalmi megbecsülés jeleként világszerte ünnepelnek. A Hegyvidéki Önkormányzat immár tizenöt éve mond ilyenkor köszönetet azoknak, akik mindennapi munkájukkal, áldozatvállalással könnyebbé teszik a segítségére szorulókat életét.

Magyarországon 1998 óta tartják meg a szociális munka napját. A XII. kerületi szociális és gyermekjóléti ágazat kétszáz munkatársát köszöntötte a MOM Kulturális Központ kupolatermében rendezett

nizációja, az építkezés idején a másik két önkormányzati intézmény fogadta a gyerekeket és a dolgozókat. Nem volt könnyű átvészelné ezt az időszakot, azonban a végeredmény kárpótolhat a

miatt nem tudnak tömegközlekedési eszközökkel utazni, amikor a hivatalokba, vagy éppen orvoshoz kell menniük. Hosszú harc után végre sikerült megvalósítani a támogatott lakhatást az erre rászoruló sérült felnőttek számára. Júniusban elkészült egy nyolc férőhelyes lakás, hamarosan be lehet költözni.

Fonti Krisztina kezdeményezésére a polgármesteri hivatal földszintjén megnyílt és szinte az első naptól rendkívül népszerű a Hegyvidéki Ízlelő Étterem. Itt szinte kizárólag megváltozott munkaképességűek dolgoznak, ami példa nélküli a fővárosban.

Az alpolgármester külön beszélt a demográfiai adatokról, amelyekből jól látható, hogy a XII. kerületben egyre többen szorulnak rá az önkormányzat gondoskodására. Rendkívül fontos a szerepe a gondozási központoknak és a Hegyvidéki Kulturális Szalonnak, hiszen társaságot, közösségeket szervezve tartalommal töltik meg a sok esetben magányos emberek mindennapjait.

Nagy az érdeklődés az Otthon megőrzés program iránt. Idén már a harmadik lakásátalakítási pályázatot írta ki az önkormányzat annak érdekében, hogy minél kevesebb időskorúak kellen elhagynia megszokott környezetét.

A köszöntőt követően a humor, pontosabban Berecz András vette át a szót. A Kossuth-díjas mesemondó a tőle megszokott tréfás stílusban osztott meg a hallgatósággal néhány elgondolkodtató, népi leleménnyel alaposan felvér-

tezett történetet az élet értelméről, a becsületről és az örömről.

A vidám percek után a kerületi szociális díjak átadása következett. Kiváló szakmai munkájáért elismeréseként az önkormányzati képviselő-testület a Budapest Hegyvidék XII. kerületi Szociális Ellátásért Díjjal jutalmazta Berecsné Foki Katalint. A Virányosi Gondozási Központ nemrégiben nyugállományba vonuló munkatársa huszonkét évén át dolgozott gondozónőként, 2007-ben az első között kapta meg a Polgármesteri Elismerő Oklevelet. Gyermekjóléti Alapellátásért Díjban részesült Tamási Andrea, a Svábhegyi Bölcsőde csoportvezetője, aki 2006-ban került az intézményhez.

Polgármesteri Elismerő Oklevelet kapott a Fejlesztő Napközi Otthonban egyebek közt speciális fejlesztő művészetterápiával foglalkozó Józsa Pál, valamint a Csa-

Berecz András

ládsegítő és Gyermekjóléti Központban a gyermekvédelem területén dolgozó Rozsnyai Katalin, aki családvédelmi feladatai mellett a központban folyó korrepetálást is koordinálja.

M.

Járdajavítások, kátyúzások a Hegyvidék útjain

A fák gyökérzete megrongálta a burkolatot, ezért kell átépíteni a járdát

A gyalogközlekedés biztonságának javítása érdekében több járdaszakasz felújítása vagy átépítése kezdődött meg az utóbbi hetekben a XII. kerületben. Van, ahol teljes rekonstrukció zajlik, máshol a kisebb, ám annál bosszantóbb burkolati hibákat szüntetik meg a kivitelezők.

Befejeződött a munka az Istenhegyi lejtő lépcsős járdáján, ahol a 101-es szám és a fogaskerekű megállóhoz vezető lépcső között dolgoztak az útépitők. A forgalmas útvonal vadonatúj térkő burkolatot kapott, ezenkívül kicserélték a rossz állapotú szegélyeket, és megújították a korlátokat.

Jelentős beruházás történt a Nárcisz utcában: új járda készült a páratlan oldalon, az Ormódi utca és a Tamási Áron utca közötti több mint 200 méteres szakaszon. Nemcsak a néhol már botlásveszélyes, töredezett kopórét helyére került sima aszfaltburkolat, hanem az alapokig visszabontották, majd újraépítették a szerkezetet a szakemberek.

Szintén elkészült a járdajavítás az Eötvös út 35. előtt, az Agárdi utcában, míg az Ágnes úton a

21–27. és a 30–40. szám között jelenleg is folyamatban van a rekonstrukció. Ezek a helyszíneken a járást akadályozó felületi repedések, süllyedések, felgyűrődések eltüntetése a feladat, ahogyan a Mártonvölgyi lépcsőn is hasonló javítások elvégzése vált szükségessé. Ez utóbbi közelében három kocsibehajtónál a kivitelező helyreállítja a sérült szegélyeket. Jól halad az Ugocsa utcai könyvtár előtti járda átépítése, amire azért volt szükség, mert a közeli fák gyökérzete megrongálta a burkolatot. Korábban folyamatosan gondot okoztak a szabálytalanul parkoló autók a Gaál József út–Határőr út kereszteződésének környezetében. Ezért a kórház felőli, valamint a játszótér feletti oldalra parkolásgátló pollereket helyeztetett el az önkormányzat.

A terveknek megfelelően haladnak a kátyúzások. Az utóbbi hetekben a többi között a Mártonhegyi út, az Ágnes út és a Tóth Lőrinc utca úthibáit tüntették el a munkások, a következő időszakban pedig a Rege út és a Széchenyi-emlék út következnek.

-05

Az alpolgármester (balra) és a díjazottak

zett ünnepségen Fonti Krisztina alpolgármester. Mint fogalmazott, az önkormányzat ilyenkor még jobban igyekszik kifejezni háláját azok iránt, akik az év valamennyi napján támogatják a rászorulókat. Teszik ezt az emberi méltóságot mindenkor szem előtt tartva, megadva a legnagyobb támogatást, ami adható gyerekeknek, felnőtteknek, időseknek, betegeknek.

„Ez a nap a számvetés napja is egyben, lehetőséget ad arra, hogy összefoglaljuk az elmúlt év eredményeit” – folytatta az alpolgármester. Kiemelte, hogy befejeződött a Svábhegyi Bölcsőde moder-

nehézségekért, 48 bölcsődei férőhellyel gazdagodott a kerület. Ennek köszönhetően minden beiratkozási kérelemnek eleget tudott tenni az önkormányzat. Sőt, a fejlesztés hozadékaként szeptemberben gyermeknevelést segítő szolgáltatások – új játszócsoport és időszakos gyermekfelügyelet – indulhattak el, és a munkatársak az otthoni gyermekgondozásban is segíteni tudnak krízishelyzet esetén.

Régi igény volt a Hegyvidéki Szociális Központtal közösen megkezdett személyszállítás. Ez azoknak az időseknek jelent komoly segítséget, akik állapotuk

Elrettentik a bűnözőket a térfigyelők

Szociális, egészségügyi és gyermekvédelmi intézmények képviselőinek részvételével tartotta meg idej járási közbiztonsági egyeztető fórumát a XII. kerületi rendőrkapitányság. A találkozón elhangzott, a lakásbetörések és gépkocsilopások számát rekord alacsony szintre sikerült szorítani, és a trükkös tolvajok, csalók is egyre ritkábban járnak sikerrel, annak is köszönhetően, hogy a szakemberek felkészítik az időseket a veszélyekre.

A Hegyvidéken évek óta jelentős mértékben csökken a bűncselekmények száma – ezzel az örömteli hírről indította Sztanyó István kapitányságvezető a XII. kerületi rendőrkapitányságon megrendezett járási közbiztonsági egyeztető

A gépkocsilopások száma minden eddiginél alacsonyabb, 2019-ben eddig mindössze hét esetről kapott bejelentést a kapitányság. A főként idősek sérelmére elkövetett trükkös lopások, csalások száma is számottevően csökkent.

Druskóczi Tünde, a Hegyvidéki Szociális Központ vezetője egyetértett azzal, hogy rendkívül fontos az idősek rendszeres tájékoztatása. Mint mondta, mindhárom gondozási központjukban gyakori vendégek a XII. kerületi rendőrök, akik minden alkalommal hasznos információkkal látják el a nyugdíjasokat. Az intézmény dolgozóinak felkészítésében ugyancsak részt vesz a rendőrkapitányság.

A Szent János Kórház bűnmegelőzési szakreferense, Boros Ottó arról beszélt, hogy kiváló a kap-

Korábban sok problémát okozott, hogy az Esze Tamás Gyermekotthonból rendszeresen kiszökdöstek a gyerekek, ám jóval kevesebb az ilyen eset azóta, hogy 24 órás biztonsági szolgálat működik – erről az otthon november 1-jével kinevezett új szakmai vezetője beszélt a fórumon. Rácz Ferenc elmondta, hogy kamerarendszer kiépítését is tervezik, nemcsak a szökések megakadályozása érdekében, hanem amiatt is, hogy illetéktelen személyek ne tudjanak bemenni a gyermekotthon területére.

Ivanov Tamás, a Hegyvidéki Rendészet munkatársa azt emelte ki, hogy a Hegyvidéki Önkormányzat által eddig üzembe helyezett közel kilencven térfigyelő kamera nagyban hozzájárul a közbiztonság javításához. Véleményét osztotta a kapitányságvezető is, aki megerősítette: számos bűnelkövetőt azonosítottak már kamerafelvételek alapján. A térfigyelő eszközök ezzel együtt a bűncselekmények megelőzésében játszanak igazán fontos szerepet, az elkövetők többnyire elkerülik azokat a környékeket, ahol a kamerák jelenléte miatt jóval nagyobb a lebukásuk esélye.

A Budapest Főváros XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzat Képviselő-testülete

2019. december 11-én 17.00 órakor

KÖZMEGHALLGATÁST

tart a
Budapest Főváros XII. kerület,
Zugligeri Általános Iskola új épületében
(Béla király út 59–61.).

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 54. §-a értelmében a képviselő-testület évente legalább egyszer előre meghirdetett közmeghallgatást tart, amelyen a helyi lakosság és a helyben érdekelt szervezetek képviselői a helyi közügyeket érintő kérdéseket és javaslatokat tehetnek.

Kérdéseiket és javaslatukat előzetesen, 2019. december 6-án 13.30 óráig írásban a polgármesteri hivatal képviselői csoportjánál vagy elektronikus úton, a kiss.tunde@hegyvidek.hu e-mail-címen is benyújthatják.

Pokorni Zoltán polgármester

A közbiztonsági fórumon több közérdekű problémát is felvetettek a résztvevők

fórumot. A rendőr alezredes példaként említette, hogy amíg négy évvel ezelőtt mintegy 300, az idén eddig alig 50 lakásbetörés történt a XII. kerületben. Ebben a számban a meghíúsult betörési kísérletek is benne vannak, amikor az elkövető végül semmit nem tudott elvinni a lakásból.

Sztanyó István szerint ebben nagy szerepe van a nyugdíjasok körében rendszeresen megtartott bűnmegelőzési előadásoknak, amik megteszik hatásukat: az érintettek sokszor már az elején rájönnek, hogy valaki át akarja verni őket, így a bűnözők nem tudnak hozzájutni az értékeikhez.

csolatuk a rendőrkapitánysággal, a körzeti megbízott mára a „kórház rendőrévé” vált. Kitért rá, hogy a járóbeteg-rendelések egy helyre költöztetése nemcsak a betegek komfortja miatt, hanem közbiztonsági szempontból is előnyös, hiszen megszüntik a fekvőbetegosztályok „átjáróház jellegét”.

Internethasználati tudnivalók – szülőknek

Miért és mennyit interneteznek a gyerekek, hogyan viszonyulnak a szülők az internethasználatához? Ezt az igencsak aktuális kérdéskört járja körbe a Szülői Akadémia előadás-sorozat, amelynek egyik novemberi összejövetele a Sashegyi Arany János Általános Iskola és Gimnáziumban zajlott.

Dr. Gyurkó Szilvia, a Hintalovon Gyermekjogi Alapítvány gyermekjogi szakértője bevezetőjében elmondta, hogy a „digitális szülőiség” ténye a kamaszokba lépéskor jön létre, amikor azt látjuk, hogy gyermekünk egyre több időt tölt a különböző elektronikai eszközökkel, úgy beszél velünk, hogy fel sem emeli a tekintetét. Mindennek van azonban előzménye: gyakori, hogy a szülő az első két évben „túlposztolja” a gyereket, ez pedig olyan példa, amihez a kamaszok adott esetben visszanyúlnak, ha a nethasználati kapcsolatban számon kérik őket.

A másik probléma, hogy ezzel létrejön a digitális lábnyom, miközben a gyerek nem is egyeztet bele, sértheti felnőttként a magánélethez való jogát. Lényeges tehát, hogy a szülők kontrollálják a saját eszközhasználatukat, hiszen ez is egy viselkedési minta. Hatéves korig különösen fontos, mennyire használták a digitális eszközöket a gyerek megnyugtatóra, szorongásoldásra, unalom ellen, majd 9–12 éves korban kialakul a saját digitális használat, amikor a fiatal már nem a szülőnek, hanem a társainak akar megfelelni. Ezért is jelennek meg ekkor az internettel kapcsolatos zaklatások, mert a gyerekek titkai vannak, nem mond el mindent. Szükséges tehát a kommunikáció, a bizalomépítés, hogy ha baj történik, nyíltan tudjon a szülőkhöz fordulni.

Figyeljünk arra, hogy az étkezés legyen a „digitális detoxikálás” ideje, ilyenkor ne használjuk a különféle ketyereket. Ugyanez vo-

natkozik az alvás előtti időszakra. Hatéves korig ne tegyünk digitális eszközöket a gyerek szobájába, már csak azért se, mert az esetleg felugró reklámok a szülőkre szabják a szolgáltatásokat. Ajánlott a szűrőprogram a gyerekek telefonján, számítógépén, így távol tartjuk a pornográf és az erőszakos hirdetéseket. Jó, ha vannak a családban szabályok az internet és a digitális eszközök használatára, még akkor is, ha ezekkel tilos büntetni, vagy jutalmazni.

A szakember hangsúlyozta: a szülők elsődlegesen felelősek azért, hogy gyermekeik biztonság-

ban legyenek az interneten (ez a védelmi kötelezettség), és ezen a területen is kibontakoztathassák a képességeiket. A védettséghoz tartozik az adathalászat, a profiloltság, az online zaklatás, a bántalmazás megértetése. Mindig van bántalmazó és bántalmazott, valamint vannak a megfigyelők, és ezek a szerepek nem állandók. A kirekesztő, bántalmazó helyzet dinamikáját ugyanakkor a csendes többség adja, éppen ezért rajtuk keresztül lehet megváltoztatni a kialakult státuszokat.

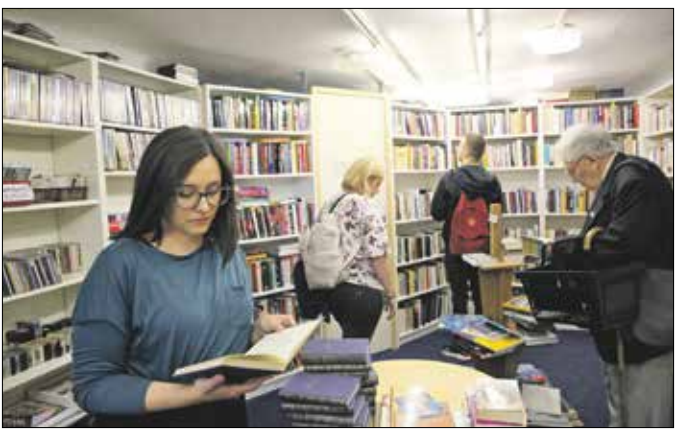
Nem szabad elfelejteni, hogy ma már nem választható szét az offline

és az online konfliktus. Ami az osztályteremben elkezdődik, folytatódni fog a közösségi felületeken, és fordítva. Annál hatékonyabb a fellépés a kortársak egymással történő zaklatásával szemben, minél jobban össze tudnak zárni a felelős felnőttek a gyerekek körül, információkkal ellátni őket, érzékenyíteni, megfélemlen és hamar beavatkozni a zűrös ügyekbe.

Jenik Bálint a közösségi média használatát mutatta be a fórumon. A Tamási Áron iskola diákja külvilágban a kép- és videómegosztó, valamint a beszélgetős alkalmazásokat. Utóbbi a Messenger, a Tinder, a Viber a WhatsApp, előbbibe az Instagram, a Youtube, a Tiktok, a Snapchat és a Pinterest tartozik. Köztes csoport a Facebook és a Twitter. Mint elmondta, talán a Youtube a legnépszerűbb a fiatalok körében, különösen a youtuberek, influencer-cerek miatt, akiknek óriási a befolyása ebben a korosztályban.

Ha valakinek van kedvenc youtubere, szívesen másolja, követi őt, azonosulni próbál vele. A lájkolható oldalakon a követőszámra figyelnek a használók, azt gondolják, hogy „minél többen követnek, annál többet érek”. Ilyen az újnak számít a Tiktok, amelyet nagyon sok fiatal használ. Az előző külön kiemelte a Facebookot, amit az iskolások mára szinte elfelejtettek. Ami a társkereső Tindert illeti, hiába van ott a 18-as karika, sokkal fiatalabban is szörfölnek rajta. Veszélyes, mert bárki bármilyen életkort beállíthat, és akármilyen képet feltölthet.

Léteznek olyan alkalmazások, amik a túlzott telefonhasználatot hivatottak visszaszorítani – de ezeknél is jobb, ha a digitális eszközöket elfeledtető, lehetőleg közösségi programokat szervezünk a gyerekeknek.

Rendezettebb lett az adománybolt, könnyebben tudnak válogatni a vevők

az interneten. Voltak, akik bolhapiacnak hitték, míg mások, főként a külföldiek, az E-cherry kötőjellel elkülönített »e« betűje alapján arra következtettek, hogy elektronikai eszközökkel foglalkozunk” – sorolta az eredeti elnevezés buktatóit Vízkelety László, a szervezet adománybolt-hálózatának vezetője. Mint mondta, az említett okok miatt egyszerűbb, rövidebb, könnyebben érthető és leírható nevet kerestek. Így esett a választásuk a Pakkra, amely a csomagok, dobozok formájában hozzájuk kerülő adományokra, valamint az elvitt áruk mennyiségére utal.

A szervezet munkatársa szerint az adománybolt működésében a szociális funkció mellett egyre markánsabban érvényesülnek a környezeti fenntarthatósági szempontok is. Ez azt jelenti, hogy az olcsó árucikkek miatt továbbra is szívesen járnak hozzájuk az alacsony jövedelmű vásárlók, ugyanakkor mind többen jönnek olyanok is, akik a mindennapi életük-

utcai bolt vonzerejét, de a nagyobb népszerűséghez a fenntartó is igyekszik hozzájárulni a maga eszközeivel. Például azzal, hogy megszüntette a felnőttruhák „turkáló-ját”, sokkal rendezettebb lett az üzlet, könnyebben tudnak válogatni a vevők. A hétről hétre ismétlődő napi akciók is nagy sikert arattak a vásárlók körében.

Hétfént újabb ruhákat tesznek ki, és ugyanezen a napon fél áron kínálják az egységáras könyveket. Kedden újabb könyvek kerülnek ki a polcokra, míg szerdán 30%-os kedvezménnyel kaphatók vállfás ruhák. Csütörtökön egységáras ruhákhoz, pénteken pedig vállfás ruhákhoz juthatnak hozzá fél áron a vevők.

■ A Pakk adománybolt címe: XII., Alkotás utca 39/a. Nyitvatartás: hétfőn 12.00–18.00, kedden 12.00–19.00, szerdán 12.00–18.00, csütörtökön 12.00–18.00, pénteken 10.00–16.00 óráig.

Téli szünet a barkácműhelyben

A Hegyvidéki Barkácműhely 2019. december 22-től 2020. január 8-ig zárva tart. Nyitás 2020. január 9-én (csütörtökön).

2020. január 9-től változik a műhely nyitvatartási rendje: a korábbi keddi nyitvatartás helyett csütörtökön 15.00–20.00 óráig lehet igénybe venni a szolgáltatásokat. A pénteki és szombati nyitvatartás változatlan marad: **pénteken 15.00–20.00, szombaton 9.00–14.00** óráig várja a érdeklődőket.

ENERGIA A JÉGEN

Regisztrálj az mvmjegkaland.hu oldalon!

2019. 12. 15.

HELYSZÍNEK:

Budapest, Jászberény, Szeged, Nyíregyháza,
Zalaegerszeg, Pécs, Békéscsaba

Válaszd ki a hozzád legközelebb eső jégpályát és érezd a mozgás pozitív energiáját!
A részvétel ingyenes és regisztrációhoz kötött.

Szűrhető, mégis százak halnak bele a vírus által okozott betegségbe – A komplex HPV- és méhnyakrákszűrés életeket menthet

Csupán minden harmadik nőnek vannak információi a HPV vírusról, pedig bárki szervezetében feltűnés nélkül ott lehet a kórokozó, amely többek között a méhnyakrák kialakulását is okozhatja. Magyarországon évente körülbelül 1000 új esetet diagnosztizálnak, és közel ötszázan halnak bele egy olyan betegségbe, amely alattomosan, tünetek megjelenése nélkül támadja meg az emberi testet, és amelyet nem is olyan nehéz megelőzni, kiszűrni.

A humán papilloma vírus egy leginkább szexuális úton terjedő betegség, amely számos megbetegedés okozója és 95 százalékban okolható a méhnyakrák kialakulásáért. A vírus a legtöbb esetben szexuális úton terjed, az óvszer mégsem nyújt teljes védelmet a fertőzéssel szemben, mert az bőr, vagy nyálkahártya felületek érintkezésével is terjedhet. Bár ez nagyon riasztónak tűnik, de a szexuálisan aktív nők nagyjából 80 százaléka életében egyszer már biztos találkozott a fertőzéssel. A HPV a méhnyakrákos esetek 99,7 százalékában kimutatható, a vírusnak azonban több mint 100 típusa ismert, melyek közül azonban csak 14 típus jelent magasabb kockázatot, de kettő miatt kell igazán aggódnunk. A betegség ugyan a kezdeti stádiumban nagy eséllyel gyógyítható, de mivel több évig is lappanghat a szervezetben tünet nélkül, legtöbb esetben már csak akkor veszik észre, amikor már nagy a baj.

A nők körében a méhnyakrák a leggyakoribb, évente közel 500 halálos áldozatot szedő HPV okozta megbetegedés.

Mivel a HPV nemi úton terjed, így azok, akik gyakran változtatják partnereiket, vagy túl korán kezdik el a nemi életet, nagyobb veszélynek vannak kitéve. Különösen riasztó adat, hogy a 14-15 éves korban kezdett nemi élet miatt a rák a húszas éveik elején járó, fiatal, gyermektelen nőknél is jelentkezhet, és sajnos rengeteg nő halogatja az éves nőgyógyászati szűrővizsgálatokat. Még a rendszeresen szűrésre járók közül is kevesen tudják, hogy a negatív citológiai lelet ellenére

is lehetnek HPV fertőzöttek. Az általános nőgyógyászati vizsgálatok részeként végzett méhnyakrákszűrés ugyanis nem mutatja ki a HPV fertőzés jelenlétét, csak a vírus által hosszabb ideje fennálló fertőzés eredményeként létrejött elváltozást. A CervicLife egy olyan, komplex méhnyakrákszűrés Magyarországon, amely kombináltan, egyszerre kínál HPV és méhnyak-szűrővizsgálatot a pácienseknek.

A szűrés kettő, szükség esetén három kiegészítő tesztből áll, a vizsgálati eredményhez azonban egy minta elegendő. A teszt igazán korszerű és megbízható, minimális hibalehetőséggel mutatja ki, hogy mekkora a betegség kialakulásának kockázata.

Az első teszt egy DNS vizsgálaton alapuló, magas kockázatú HPV kimutatás, a második egy citológiai kenet mikroszkópos vizsgálata, a harmadik teszt során pedig szükség esetén vizsgálható a méhnyak sejtek molekuláris összetétele, rákmegelőző állapot kimutatása céljából. Amennyiben fennál a HPV fertőzés, további vizsgálat alapján azt is pontosan meghatározza, hogy a pozitív teszteredményt követően, mikor, és milyen vizsgálatok, valamint beavatkozások szükségesek. A citológiai vizsgálat emellett segít kiszűrni azt a néhány százaléknyi eshetőséget is, amikor a méhnyakrák kialakulásának hátterében nem a HPV fertőzés áll. A szűrés segítségével a méhnyakrák kialakulása valóban megelőzhető.

(x)

Hogyan kerüljük el a téli depressziót?

Állandó fáradékonyság, levertség, kedvetlenség, ingerlékenység, döntésképtelenség, koncentrációs nehézségek, hirtelen és jelentős súlygyarapodás, önvád vagy az érdeklődés elvesztése – mindezek hátterében akár a téli depresszió is állhat. Ez csak egyike a lehangolt-sággal járó hangulati betegségeknek, ugyanakkor a depresszív tünetek és a depresszióval járó pszichés betegségek többsége nem évszakhoz kötött. Ezzel együtt az őszi, tél elején jelentkező tünetek esetében is indokolt a körültekintő diagnózis felállítása – figyelemmel mindenkit a hegyvidéki háziiorvosi ügyeletet is működtető Országos Orvosi Ügyelet Nonprofit Kft.

A téli depresszió tünetei jellemzően október végén, november elején jelentkeznek minden évben, és a következő év tavaszán szűnnek meg. Súlyosságuk eltérő lehet, az aktuális életesemények, lelki történések, az étel stressz mennyisége éppúgy befolyásolhatják mértéküket, mint az őszi napsütéses órák száma. A depresszió komoly betegség, nem lustaság, nem egyszerű rosszkedv, ezért a kezelését is komolyan kell venni.

Az ünnepek közeledtével az idős, magányos, valamint depresszióra hajlamos embereknek foko-

zotann oda kell figyelni a fentiekben felsorolt tünetek megjelenésére, hiszen ilyenkor még inkább egyedül érezhetik magukat, még több támogatásra vágyhatnak. Annak, aki egyedül él, nincs családtagja, barátja, akire számíthatna, érdemes szakemberhez fordulnia, vagy egy szociális intézményt felkeresnie a depresszió elkerülése érdekében.

A téli depressziót általában fényterápia, gyógyszeres terápia és pszichoterápia együttes alkalmazásával lehet a leghatásosabban kezelni. A legjobb azonban a megelőzés. Étkezésünkben érdemes előnyben részesíteni a gyümölcsöket, cukorból viszont kevesebbet fogyasztunk. Ápoljuk tudatosan szociális kapcsolatainkat, járjunk társaságba, sportoljunk, vagy sétáljunk minél többet, akár másokkal közösen.

Minden olyan tevékenység jó hatással lehet ránk, amiben örömmel leljük. Törekedjünk a stresszhelyzetek megoldására, elkerülésére, a napi ritmusunkat pedig próbáljuk úgy szabályozni, hogy a mozgás mellett a megnövekedő alvásigény kielégítésére is biztosítsunk elegendő időt. Ha mindez mégsem lenne elég, érdemes pszichiáter szakorvossal konzultálni a terápiás lehetőségekről.

Szellemi leépülés az idős embereknek – ezt a sajnos egyre többeket érintő állapotot járta körbe a Hegyvidéki Kulturális Szalon Idősek Egészség Iskolájának legutóbbi előadása. Dr. Kárpáti Róbert pszichiáter szakorvos a tünetek mellett a demencia következményeinek enyhítéséről és a család szerepének fontosságáról is beszélt.

A szellemi leépülés, azaz a demencia, vagy elbutulás komplex körkép (számos tünet kapcsolódik hozzá), nemcsak a beteg, hanem a hozzátartozók életét is megkeseríti. A beteg elveszíti a megszerzett szellemi képességeit, leginkább a gondolkodási és megértési funkciói károsodnak, meghozzá átfogóan és fokozatosan romló módon. Dr. Kárpáti Róbert, a Budai Egészségközpont pszichiáter szakembere az Idősek Egészség Iskolája legutóbbi összejövetelén elmondta, hogy ez krónikus betegség, jó hír ugyanakkor, hogy egyes demenciák gyógyíthatók.

Elsőként a memóriaprobléma lehet figyelmeztető, ami viszont nem azt jelenti, hogy ha nem emlékszünk egy névre, vagy más alapvető információkra, akkor már baj van. Ilyen előfordulhat akkor is, amikor fáradtak vagyunk, vagy éppen túl nagy a stressz, a terhelés rajtunk. Amennyiben viszont ehhez beszédzavar, ügyetlenség, tárgyak megnevezési zavara, számolási problémák, az elvont gondolkodás zavara – például valaki nem tudja elmagyarázni, mit jelent az, hogy nem esik messze az alma a fájától –, valamint az ítélőképesség és a végrehajtó funkciók zavarai társulnak, akkor már megjelent a demencia.

Időskori szellemi leépülés

A hozzátartozók elmondása alapján a leggyakoribb jelek, hogy a korábban aktív ember passzív válik, már nem érdeklik a hobbi-jai, órákig bámulja a televíziót, de nem nagyon tudja, mit is néz. Kockázatát növelik az alkoholizmus, a pitvarfibrilláció – a szív gyorsan dobog, de kevés vért pumpál –, a cukorbetegség, a magas vérnyomás, a stroke, a koponyasérülések, a depresszió és a családi halmozódás.

Érdemes figyelni, hogyan változnak a beteg étkezési, vásárlási,

dul elő, mint más európai országokban. Egyes tumorok, agyi metasztatizációk, bizonyos sportágak üzése, fertőzések (AIDS, szifilisz, agyhártyagyulladás, agyvelőgyulladás) kifejezetten hajlamosítanak a szellemi leépülésre. Idetartozik a szén-monoxid-mérgezés, a Wilson-kór, a krónikus veseelégtelenség, a kezeletlen pajzsmirigybetegség, valamint a B12-vitamin és a folsav hiánya is.

Kivizsgáláskor az orvos góctüneteket keres, ilyenek a bénulások, érzés- és egyensúlyzavarok, psi-

tüneteire, részletesen beszámolóruk, a feltett kérdésekre inkább a „nem tudom” választ adja, és nem akar igazán tenni a gyógyulásáért. A depressziós állapot gyógyítható – ahogy javulnak a memóriafunkciók, úgy lesz egyre jobb a beteg hangulata.

Tudni kell, hogy minden Alzheimer-kórban szenvedő demens, de nem minden demens szenved Alzheimer-kórban. Magyarországon az összes demencia mintegy 45 százaléka Alzheimer-típusú, 40 százaléka érederetű. Az Alzheimer-kórra jellemző az öltözködési és tájékozódási zavar, de nincsenek neurológiai tünetei, nincs bénulás, érzészavar, agyidegtünet, csak a szellemi leépülés. A CT-, MRI-felvétel az agykérgi sorvadást mutatja meg, másol nem látható elváltozások. Az érederetű (vaszkuláris) demencia hátterében mindig valamilyen cerebrovaszkuláris (agyérrendszeri) betegség áll, ez lehet agyi érkatasztrófa, trombózis, em-

Dr. Kárpáti Róbert pszichiáter szakorvos a demenciáról és következményeiről beszél

viselkedési és tisztálkodási szokásai, az öltözködése, mennyire képes alkalmazkodni a megváltozott körülményekhez, és tájékozódni térben, kialakulnak-e széklet- és/vagy vizelettartási problémák. Szintén intő jel az ok nélküli nevetés és sírás.

A demencia pontos oka nem ismert. Leggyakoribb az Alzheimer-típusú, de kapcsolódhat a Parkinson-kórhoz és más túlzott mozgásos kórképekhez. Magyarországon a vaszkuláris, tehát érederetű demencia nagyobb arányban for-

chiátriai problémák. Laborvizsgálata, koponya-CT vagy -MR és neuropszichológiai vizsgálat történik. Ez utóbbit Mini-Mental State Examinationnek (minimentáltesztnek) hívják: a többi között információk megismételtetéséből, számolásból, egyszerű kérdésekből, rajzok másolásából és más egyszerű feladatok elvégzéséből áll.

Súlyos depresszió könnyen okozhat demenciára jellemző tüneteket, ezért erre különösen figyelni kell. Ami különbség, hogy a depressziós beteg panaszodik a

bólia, stroke. A vaszkuláris demenciára utal, hogy az átmeneti keringési zavart követően depresszió, vizelettartási, nyelési problémák jelentkeznek.

Minél magasabb az IQ, annál később lesz érzékelhető a leépülés. Ez még tovább tolható az agy tornáztatásával, keresztretjévényfejtéssel, logikai játékokkal. Lassítja a demencia kialakulását az antioxidánsokban gazdag étrend, a halak, gyümölcsök, zöldségek, magvak fogyasztása is.

sm.

IDŐBEN ÍRASSUK FEL A GYÓGYSZEREKET!

Közeleg a karácsony, ezért érdemes tájékozódni a háziiorvosi rendelések ünnepek alatti rendjéről, hogy a szükséges gyógyszereket még az ünnepek előtt fel tudjuk íratni. Természetesen karácsonykor is működik az orvosi ügyelet, ugyanakkor megnő a betegforgalom. A sürgősségi esetek zavartalan ellátása érdekében a szolgáltató arra kéri a betegeket, hogy a háziiorvosi kompetenciába tartozó feladatokkal lehetőleg a háziiorvosukat keressék fel rendelési időben.

WIDEX® HALLÓKÉSZÜLÉK STÚDIÓ

HALLÓKÉSZÜLÉK AKCIÓ

D30 hallókészülék akció december közepéig

Teljes ár:

39 990 Ft

Akár 4 havi részletre

**INGYENES HALLÁSVIZSGÁLAT
INGYENES SZAKORVOSI ELLÁTÁS
INGYENES PRÓBAHORDÁS**

Cím: Budapest, Kútvölgyi út 4.
/földszinten, a recepció mellett/

Nyitva: H-CS: 8:00-16:00

P: 8:00-15:00

Időpont egyeztetés az alábbi telefonszámokon:

06 (30) 622 1661, 06 (1) 325 1100

Email: audiokutvolgyi@widex.hu

Az akció 2019. 12. 20-ig vagy a készlet erejéig érvényes. Akciós hallókészülék vásárlása kizárólag teljeskörű audiológiai vizsgálat után lehetséges, ha a halláscsökkenés megfelelően ellátható a készülékkel. A vizsgálat és illesztés a szakmai irányelvek maximális betartásával történik.

ÍnySORVADÁSA VAN?

Megoldjuk a problémáját!

Szeretettel várom Önöket, 400 m² es Budai Magánrendelőmben a Déli Pályaudvar mellett. Ultramodern Fogászatunkon egyéni kezelési terv alapján megoldást nyújtunk minden fogászati problémára.

Cím: 1013, Budapest Krisztina körút 39/b
Telefon: 061 225 00 55
Email: info@imperialdental.hu
Web: www.imperialdental.hu

Változó világ fotókon

Hagyományos novemberi fotókiállításuk megnyitójára gyűltek össze a Galéria 12 Egyesület művészei a Galéria 12 Kávézó és Borbárban. A Változó világ című válogatás munkái újfent az alkotói sokszínűségről meséltek.

Széchenyi Zsigmondot, a híres Afrika-kutatót és szenvedélyes vadászt idézte fel köszöntőjében a Galéria 12 új tárlatának megnyitóján Kovács Lajos önkormányzati képviselő, akinek több szem-

Aknyai Tibor: Kézmadarak

pontból is tessék a kiállítás címe: Változó világ. Széchenyi alapvetően a puska embere volt, de a 60-as években, az utolsó szafarja után úgy érezte, szögére kell azt akasztania. Azzal ugyanis csak megöljük az emlékeket, aztán valamiféle fura, torz másukat kitömve felhelyezük a falra.

Ezzel szemben a fotózás teljesen új világot nyit, hiszen benne a művészet és az emlékek megörökítése nyilvánul meg, miközben tiszteltetben tartjuk az élőlényt, a flórát, a faunát. „Változó világunkban a fotó olyan biztos pont lehet, ami egyrészt megörökít, de hozzáértő kezekben sok érzést, gazdagító személyes élményt fejezhet ki” – ajánlotta Kovács Lajos az érdeklődők figyelmébe a kiállítást.

Szakolczay Lajos művészeti író bevezetőjében a válogatás paradox

címére mutatott rá, amely egyszerűségében is izgató, mert megkérdőjelezhetetlen igazságot állít. Izgalmas, a fotóművészek számára mindenképpen ezer témát adó korszakban érdemes egy pillanatra elcsendesedni – fogalmazott, és utalt arra, hogy hiába lát többet, élesebben az objektív, a fotómásinat kezelő szem a döntő. A térlátás akár csak dokumentumszerűen rögzítő, akár drámai, vagy humorral vegyített kalandja, amely ritkán épül a véletlenre, inkább jól megdöntött, megannyi töprengés révén kialakult, képzeletben megtervezett tudatosságról árulkod-

nagy egész, az univerzum eszenciáját, nyert ügye van.

A történelmet, társadalmat és nem kevésbé az önmagát kifigü-

Pató Károly: Fáradt arc, tiszta tekintet

rázás szempontjából Tóth József Füles viszi a prímet. Kesernyésen groteszk gesztusa a hétköznapi egyszerűséget hősi pózba emeli, ugyanakkor azzal, hogy a magasan lévő A hét vezér-szoborcsoport előtt (Hősök tere) hét piros láthatósági mellénybe öltözött munkás takarítja a havat, a régmúltat meghatározó szín veszélyeire is figyelmeztet. Másik munkáján – Mégiscsak több van nekem egy keréssel – a kisgyerek és a mai önportréval megemelt felöltött ugyanazon a háromkerékű biciklin ül.

„Tóth filozofikus röheje túllép a művészet komoly bástyáin. Em-

lékezzünk csak, virtuóz plakátjaival milyen ötletesen használta ki a befogadó kacajra való éhségét!” – mondta Szakolczay.

Más módon, inkább a művész-fotó kissé exkluzív keretein belül maradvá, ugyanehhez a filozofikus irányzathoz tartozik Maczkó Erzsébet Káosz és rend című alkotása. Hupján Attila horizontális Liget-fotója, a Válasz-utak inkább csak a címe szerint illik a kollektívba, viszont az absztrakt fényképnek is felfogható Borza Teréz-mű, a Fényátadás, az éj kékétjét áttörő, feljövő, narancsbarna Holddal, létfilozófiai töprengésnek is értelmezhető. „Nem kis újdonság a szobrásznak sem utolsó kiváló porcelánművész ez irányú műfajbővítése” – vélekedett a művészeti író.

A fával és bokrokkal ékesített, lebegő, átszellemített háttér támasz Mándi Emese kecsesen mozgó nőalakjaihoz, amelyeket a kompozíciós erő mozgatja az elkápráztató mindenséggel szemben, így épp a törekény emberi test kerül a középpontba. A mozdulat kecsességét rögzíti Németh Andrea műve, amely Tóth Annamária festőművészről készült, és egyben

az alkotó kitarulkózása.

Szél Ágnes zöld-sárga organikus fotóján – Változó világ 1. – a hajladozó fűszálak és lepkék násztáncában a bozsgó természet él. A természetkedvelő alkotó a konstruktív fotóban ugyancsak jeleskedik (Változó világ 2.). Szakolczay kiemelte a vibrálóan szép Kanalasgémeket, Nagy Albert munkáját is. Kádár Katalin a festményei és grafikai alapján lírai alkat, a vizek szerelmese. Lenyűgöző Tahin Gyula Egyiptomból ideemelt, egyszerre drámai és lírai ihletésű organikus absztrakta, a Fehér sivatag. Szamos Iván festőien komponált művének sava-borsa a nyugvó falu fölött a barna óriásfelhő, amely fenyegető veszélyként jelenik meg.

Nagy Albert: Kanalasgémek

sugallta rácszerkezetét, amelyet egy véletlen utcai kitarulkózás fölöttébb erősít a Csók Rómában című képén.

A portréfotó vízmosásos arcait sorsdrámaként kapjuk Pató Károlytól, míg Alapfy László grafikai háttérrel – M. Tóth Éva-portré és Ónarckép – az arc törékenységét hangsúlyozza. „Aknyai Tibor szim-

Tóth József: A hét vezér

Az épület- és városképek nem csupán dokumentációs izgalmat nyújtanak. Példa erre Rainer Péter fotója, amit Lendvén készített az Alexandrai Szent Katalin barokk műemlék templomról. Műve egyben érzelmi telítettségű személyes vallomás is. A festőművésznek sem megvetendő Kecskeméti Kálmán az ókorra vetíti rá a mandulafenyő

bólumértékű, remek Kézmadarak műve nem más, mint a meghitt öregség gyámola” – elemezte találoán a látottakat Szakolczay Lajos. Szd

■ A kiállítás megtekinthető: december 7-ig, minden nap 16.00–22.00 óráig (vasárnap zárva). Cím: XII., Hajnóczy József utca 21.

Vorkuta a sztálini múlt árnyékában

Alekszandr Iszajevics Szolzsenyicin Nobel-díjas író szerint, aki maga is a Gulag foglya volt, legalább 50 millió ember járta meg a szovjet kényszer-munkatáborokat. Közük a Vorkuta mellett működő, magyar vonatkozásokkal is bíró telep, amelyről fotókiállítás látható a polgármesteri hivatal folyosógalériájában.

Mindig öröm a polgármesteri hivatal folyosógalériájában kiállítást rendezni, hiszen ily módon is közelebb kerülnek a nagyközönség-

Zichy Pál, a fotók készítője

hez az itt bemutatkozó kerületi alkotók – kezdte köszöntőjét az új kiállítás megnyitóján Csepreginé Volosinovszki Mária, az oktatási és közművelődési iroda vezetője. Mint hozzátette, a most bemutatott fotókon Zichy Pál jóvoltából történelmi távlatok nyílnak meg.

A tárlat előzményeiről beszélt Nagyné Pintér Jolán, aki elmondta, hogy Zichy Pál az egyik közösségi oldalon talált rá a Gulagokban Elpusztultak Emlékének Megörökítésére Alapítványra, és kért segítséget abban, hogy eljusson Vorkutára, s találkozhasson Gulag-túlélőkkel. Az alapítvány elnöke szerint negyven év kimaradt a történelmi emlékeztetőből, ugyanis ennyi ideig nem lehetett beszélni a Gulagról.

Magyarokat is nagy számban hurcoltak el Vorkutára, ahol az egyik legnagyobb és legkegyetlenebb szovjet munkatábor működött. Több tízezer kényszer-munkás halt meg az embertelen körülmények és bánásmód miatt. Előttük is tiszteleg az 1993-ban, a világon elsőként a Honvéd téren felállított Gulag- emlékmű – hívta fel a figyelmet Nagyné Pintér Jolán.

Dr. Zichy Mihály, az alkotó édesapja arról beszélt, hogy a harmincas években több tízezer munkatábor működött a Szovjetunióban. Az elsődleges cél a megtorlás, a félelemben tartás volt, ezt szol-

gálta a fakitermeléseken, vasútépítésekben, bányákban végzetett rabzolgamunka. Azt, hogy mennyi magyar szenvedett ezeken a helyeken, még mindig nem lehet pontosan tudni. Az biztos, hogy sok százezer hadifogoly és civil került a munkatáborokba. Érdekes, hogy az akkori vezetés ragaszkodott a „törvényes” ítéletekhez, ezért is lehet a tagadások ellenére számos adatot felkutatni.

„Hogyan történhetett meg, hogy egy állam ezt megtehette, hogy ennyire lényege legyen a rendszernak a népirtás?” – vetette fel a történész, aki úgy látja, a táborok rámutatnak a bűnös állam és a bűnállam meghatározás közötti különbségre. A szovjet egyértelműen bűnállamként került be a történelembe.

Severnij települést jelző építmény

Zichy Mihály szerint a legfontosabb, hogy olyan országunk legyen, ami szilárd erkölcsi alappal rendelkezik, erre kell törekednie mindnyájunknak. Figyelni kell arra, hogy ne íssék fel a fejüket ismét azok az ideológiai, amik a Gulaghoz vezettek.

Számos érdekességgel szolgált Vigóczki Márton. A PhD-hallgató megemlítette, hogy napjaink Oroszországának közbeszédéből egyszerűen hiányzik a Gulag. Ha mégis előkerül, akkor úgy tekintenek rá, mint olyan helyre, ahová bűnözőket vittek. Sőt, egyes vélekedések szerint az így biztosított munkaerőre szükség volt az iparosodás elindításához. Ami Vorkutát illeti, az ottani kényszer-munkatáborban mintegy kétféle ember fordult meg, kétszáz-

A vorkutai bányászati és gazdasági főiskola

ren soha nem tértek haza. Megdöbbentő, hogy a történekről az egykori rabok élő leszármazottjai sem nyilatkoznak egyértelműen elítélően.

Ezek után nem lehet csodálkozni azon, hogy Vorkután csupán egyetlen a Gulagra utaló emlékhely található. Nem tudni, hogy ki állította az elnyomás áldozatai felirattal ellátott szikladarabot. Ugyanakkor egy húsz emberlelet követelő bányászercséltségre monumentális szobor emlékeztet. Mindez jól mutatja Oroszország viszonyát saját múltjához és különösen a Gulaghoz – zárta szavait Vigóczki Márton.

Nagyrészt a szovjet hatalomnak köszönhetően a 20. század renga- teteg szenvedést hozott a magyar- ságnak – magyarázta a kiállítás

létrejöttét Zichy Pál, majd elmondta, hogy nagyapját illegális határátlépés miatt 1948-ban internálták Recskre, ahol öt évet töltött el. Ez a trauma tovább élt a leszármazottaiban, közeli rokonaiban, ahogyan más családok történetét ugyanígy végigkísérik a hasonló tragédiák. „Vorkuta megismerése segített abban – hangsúlyozta a fotók készítője –, hogy a család válláról lekerüljön egy hatalmas kő, amit a történelem helyezett oda.”

■ A Vorkuta: bányászváros a sztálini múlt árnyékában című fotókiállítás megtekinthető: november 27-ig, ügyfélfogadási időben. Cím: polgármesteri hivatal – XII., Bőszörményi út 23–25.

-os

Az értékek tisztelete – kortárs középületek a Hegyvidéken

A hegyvidéki kortárs középületek kerültek fókuszba az Építészeti Hónapja alkalmából rendezett előadás-sorozat befejező estjén, amelyet a Budapesti Városvédő Egyesület XII. kerületi csoportja szervezett a Hegyvidék Galériában. Elsőként a szeptemberben megnyílt Moholy-Nagy Művészeti Egyetem campusát mutatta be Csomay Zsófia Ybl- és Prima díjas építész, valamint Németh Tamás építész. A fejlesztés az egyetem tel-

az innováció, a kutatás és a könyvtár helye, a B-épületben (MOME Base) közösségi, oktatói termek és az alapképzés terei találtak otthonra, az A-épületben (MOME Master) a mesterképzés folyik. A Műteremházat és a Médiaházat anyagi okok miatt összevonták, így alakult ki a 21. századi hang- és filmstúdióknak, alkotóműhelyeknek, kiállítótermeknek otthon adó MOME Two. Újjászülött és bővült a Farkasdy-féle

építésként nagy érzékenységgel illeszkednek a Krisztinaváros arculatához. Az első épület története 1991-ben kezdődött, a tervezőirodák, építészirodák átalakulásának időszakában, amikor egészen más építőanyagok, szerkezetek álltak rendelkezésre. A Városmajor utca 13. foghíjépületénél volt a feladat, hogy az adott helyszínen harmóniát hozzon létre a helyszín specialitásának, karakterének figyelembevételével. Igazodni kellett a szomszédos házak magasságához, homlokzatához, az utca hajlásához. Ez utóbbi meghatározta a bejáratot, ami nemcsak egy irodaépületbe vezet, hanem a Városmajor és a Maros utca közötti tömb átvágását szolgáló kertészeti elemeket tartalmazó passzázsbába is. A két utca között egyemeletnyi a szintkülönbség, amit lépcsővel, rámpával hidalnak át. A Maros utcára kijutva egy másfajta foghíjbezárással találkozunk.

A 90-es évek végén indult egy másik foghíjbeépítés. Az Alkotás utcai irodaház telken állt korábban Telcs Ede szobrász műteremháza, amit Kozma Lajos tervezett. Tiszteletük jeléül visszanyúltak egyfajta modernista elemhalmazhoz, és a homlokzaton helyet kapott a kis Szent Flórián-szobor, Telcs Ede műve, amely az ő házat is díszítette.

Harmadikként a Jagelló útra és a Fűrj utcára tájolt telken álló kis

A Hegyvidéki Kulturális Szalon épületéről Lenzsér Péter Ybl-díjas építész beszélt. Ez az 550 négyzetméteres ház kisebb a kerü-

a Törpe utca és az önkormányzat felőli beépítésnek, ugyanakkor sokkal nagyobb a szerepe a téren. A megnyitás óta eltelt egy év alatt

a hely szelleme jegyében? – erre is hozott példát. Beszélt arról, hogyan tervezték meg a városmajori Kós Károly általános iskola mel-

Hegyvidéki Kulturális Szalon

jes területét érintette, izgalmas kihívásként vegyítve a kortárs és a műemlék épületeket. Csaknem húsz év munkája áll a projekt mögött, aminek eredményeképpen 25 ezer négyzetméter épített tér és 15 ezer négyzetméter park jött létre.

Az átalakítás akkor kezdődött, amikor az egyetem kezdte „kihízni” az eredetileg egészségügyi szakközépiskolának készült épületet, a grafika és a média szakok feltűnése a mai világ igényei szerint strukturalta az oktatást, továbbá az Iparművészeti Múzeum átalakításával kikerültek onnan bizonyos műhelyek. Így lett a tervezés origója az elsőként megépülő Műhelyház (mostani nevén: MOME One), amelyet Reimholz Péter korábbi terveiből kiindulva Csomay Zsófia folytatott Németh Tamással.

Az új campusban megvalósuló két vadoson új oktatási épület közül a Tudásközpont (MOME Up)

főépület is, amelynek méltósága meghatározta a tervezők koncepcióját: elgondolásuk szerint a divatmentesség erkölcsileg tovább érvényes marad.

Részletesen szó esett az előadásban a sajátos belső- és külső építészeti megoldásokról, mint a telek lejtése miatt kialakuló lépcsőzetes elrendezés, a különleges téralakítás, továbbá a bejáratok, a nyílászárók és a homlokzatok. Csillag Katalin Ybl-díjas építész, a harmadik ütem egyik tervezője előadásából az is kiderült, hogy a pályázat mellékleteként az egyetem egy könyvet adott ki a MOME Campus – Kreatív Innovációs Tudáspark fejlesztéséről. Ebben 2030-ig terveznek, és ehhez három fogalom mentén fogalmazták meg a koncepciót: az értékek tisztelete, használat és identitás.

Lukács István Ybl-díjas építész a Hegyvidékre tervezett irodaházait mutatta be, amelyek foghíjbe-

KIMBI Óvoda

irodaház került területekre. Ez a Budapesti Kongresszusi Központtal szemben áll, másrészt egy kicsi, családi házas utcára néz, így egy nagyon izgalmas Janus-arcú épület jött létre.

épített, a természeti és a társadalmi környezet hatásáról szólt bővebben. A villaméretű épületnek részese kellett lennie a már kialakult, ismert és használt Városháza térnek, térfalat kellett biztosítani

több mint 2000 foglalkozásnak adott otthont a Hegyvidéki Kulturális Szalon – Lenzsér Péter szerint az eddig tervezett házaik közül a leghasznosabbat sikerült létrehozni.

Beöthy Mária Ezüst Ácscezuráz és Podmaniczky-díjas építész előadását a genius loci, azaz a helyszellem gondolatára fűzte fel. „Mindig az adott környezet határozza meg, hogy milyen eszközöket használunk. Megpróbáljuk a meglévő értékeket megőrizve azokat szervesen folytatni, kortárs eszközökkel, úgy, hogy az újonnan megteremtett környezet továbbra is emberi és harmonikus legyen” – fogalmazott.

Bemutatta a Városmajori lakóparkot, a Németszőlgyi úti „Mackós” iskola bővítését és a Tállya utcai KIMBI Óvoda bővítését. Hogyan valósul meg a közösségi terek kialakítása műemléki környezetben, szintén

letti Temes lépcső térrendezését Melocco Miklós Kós Károly-szobrának elhelyezése céljából. Végül részletesen hallhattunk az idei hegyvidéki tervpályázatokról is.

A XII. kerület alapos ismerője, Rosch Gábor Podmaniczky-díjas építész a Hegyvidék épületeiről és szobrairól megjelent könyveit mutatta be. A Hegyvidéki épületek a lapunkban megjelenő helytörténeti cikkeiből válogat, és 2005-ben látott napvilágot. 2012-től A Hegyvidék épített öröksége címmel kezdett egy sorozatot, amelynek első kötete a lakóházakat, villákat, lakótelepeket, egykori és mai szállodákat és idők otthonát sorakoztatta fel. Külön könyv szól az óvodákról, iskolákról és templomokról, egy másik pedig a Hegyvidék szívet képező közintézményekéről. A meglévő és már elpusztult szobrok is sorra kerültek. A Farkasréti temető sírszobrairól is készült egy kötet, amelyben a sírkert dombormű- és szoborállományának vezető végig az olvasót. Mint az építész zárásul elmondta, a faragott fa fejfákról és a népi jellegű síremlékekről is tervez megjelentetni kiadványt.

Szd

A virtigli poptól a himnikus gospelig

Számos híres jazz-zenész lépett már fel a Hegyvidéken ősszel, Dee Dee Bridgewater-től a Cross Currents Trióig, Gabi Morenótól Davináig. Legutóbb a kortárs amerikai jazzszcéna fekete gyöngyszeme, Lizz Wright látogatott ide. Az énekesnő tavaly áprilisban a 3. Get Closer Jazzfesztivál sztárvendége volt, de akkor csak egy órát volt a színpadon, ezúttal azonban szünet nélküli kétórás koncerttel örvendeztette meg rajongóit a MOM Kulturális Központban.

Lizz Wright az USA déli részén, Georgiában született 1980-ban, egy amerikai lelkész családjában. Már kislányként zongorázott és énekelt a gyülekezetben, a spirituális és a gospel világában nőtt fel, a családban még a popzene hallgatása is tiltott volt. Tinédzserkorában aztán óhatatlanul találkozott minden amerikai zenei irányzattal.

Egy Billie Holiday-élménykoncerten szerzett nevet 2002-ben, egy évvel később pedig már elkészült részben saját számait tartalmazó debütáló lemeze, a Salt. A kezdeti nehézségek után megtalálta saját stílusát, amelyben a

fekete egyházi zene hatása éppen úgy jelen van, mint a blues, a soul, az R&B és a jazz. Az őszinte, mélyen érző és intellektusából adódóan mértéktartó Lizz az amerikai „könnyűzene” élvonalába és a legnevesebb jazzszaklapok címlapjára került világszerte. Koncertek sokasága és nyolc saját albuma bizonyítja a művésze erejét, pedig még csak a harmincas éveiben jár.

Drezdából busszal érkezett a csapat Budapestre, némi késéssel, de aztán rövid várakozás után akusztikus gitárral a kezében végremegjelent a színpadon Adam Levy, és egy csodaszép Cole Porter-melódiát kezdett játszani. Majd jött Lizz Wright, és felhangzott varázslatos, meleg tónusú alt hangja – kettesben adták elő az I Concentrate on You című szten-

derdet, amellyel kétórányi bűvölet vette kezdetét.

Lizz az amerikai zene minden területén otthonosan mozog, így módon a repertoár és az előadásmód is széles spektrumot ölelt fel. Hallottunk virtigli pop-, rockszámokat is, de azért főként a gospel, a soul és az R&B dominált; a többi között felcsendült a Walk with Me, Lord című himnikus, mégis

ritmikus gospel, a fekete egyházi zene népszerű változata is. Davis Cook zongorista ebben Hammond-organán játszott, Adam Levy és a basszusgitáros, Ben Zwerin pedig vokálkísérettel fokozták a gospel kórusjellegét. Michael Jerome Moore dobos intenzív, mégsem zavaró, érzékeny játékaival egész este kiemelkedett az egyébként is kiváló hangszeresek közül.

Lizz Wright egyszerű, hosszú, fekete ruhában lépett fel, mint a gospelénekesek. Olykor csörgődobbal segítette a ritmizálást, többször pedig zongorázott is. Remekül bánt erőteljes hangjával, mély átélessel, karakteres, olykor ekszztatikus módon énekelt.

Elhangzott Neal Young dala, az Old Man, legutóbbi lemezének címadója, a Grace, aztán a Salt, majd a My Heart, a New Game és a Hit the Ground is. A közönség ütemes tapsal hívta vissza a

Ha Lizz Wright énekel, szebben ragyognak a fények

Az amerikai énekesnő és csapata két órára elvarázsolta zenéjével a MOMkult közönséget

FOTÓK: KÉB-ÁRTILLA / GETCLOSER

színpadra a művészeket, akik a Freedommal és a Who Knows Where the Time Goes című dalal, Lizz nagy idolja, Nina Simone sikerszámaival búcsúztak el. Talán még őket is meglepte a szünni nem akaró vastaps és az álló ováció, de a farszto európai körút következő állomásaira – Ausztriára, Csehországra, a vajdasági Újvidékre – is gondolva végleg elhagyták a színpadot. Persze, remélhetőleg csak erre a napra, és viszontlátjuk még őket a közeljövőben.

Márton Attila

HEGYVIDÉKI SPORT

Gyűjtőpont 1:
Hegyvidéki Sportközpont
1122 Budapest, Városmajor u. 29.

Gyűjtőpont 2:
Talent Stúdió
1124 Budapest, Németvölgyi út 98.

HEGYVIDÉKI
CIPŐSDOBOZ AKCIÓ

AJÁNDÉKOZZ JÁTÉKOT A RÁSZORULÓ GYERMEKEKNEK KARÁCSONYRA!

A Szezhlo Gábor Gyermekotthon rászoruló gyermekeinek gyűjtünk olyan játékokat, amiket Te már nem használasz, de egy hátrányos helyzetű gyermek örülne neki.

Keress egy türes cipősdobozt, válaszd ki hány éves gyermeket (0-18 éves korig) szeretnél megajándékozni; kislányt vagy kisfiút, s töltsd meg a dobozt csupa-csupa kedves játékkal. Az elkészített ajándékok csomagold be színes csomagolópapírral, lehetőleg külön a tetejét és külön az alját, majd ragaszd le átlátszó cellul ragasztószalaggal, vagy kösd át zsinéggel!

Mit tegyek a dobozba?

Játékot, sporteszközöket...
Írószközöket, iskolai felszereléseket...
Mesekönyveket és ifjúsági könyveket...

TILOS agresszívásra készítő képeket, játékokat, törékeny tárgyat és ételt hozni!

Ajándékok gyűjtési határideje: 2019. 12. 08. (vasárnap) 19.00
Bővebben: hegyvideksport.hu/ciposdoboz

Információ: info@hegyvideksport.hu +36 70 490 30 44
Információ: Tel: +36 20 396 7481 www.talentstudio.hu info@talentstudio.hu http://www.mediacoach.hu/

HEGYVIDÉKI
SPORTMIX

Szabadidős sportdélután kisiskolásoknak minden pénteken, a tanítási időszakban.

ÓRAREND

Időpont: 15:30-16:30
Helyszín: Budapest, Városmajor utca 29.
Résztevők: 1-4.évfolyam

INGYENES

Programok:

2019. november 8.	Tollaslabda ✓
2019. november 15.	Floorball ✓
2019. november 22.	Kosárlabda ✓
2019. november 29.	Torna
2019. december 6.	Mikulás napi Sportmix
2019. december 13.	Kidobós játékok
2019. december 20.	Méta

HEGYVIDÉKI SPORT
Hegyvidéki Szabadidősport Nonprofit Kft.
1122 Budapest, Városmajor u. 29.
06 70 490 30 44 diaksport@hegyvideksport.hu www.hegyvideksport.hu

HEGYVIDÉKI ÖNKORMÁNYZAT

ÚJRAÉLESZTÉS TANFOLYAM INDUL AZ EGÉSZSÉGES HEGYVIDÉK PROGRAM RÉSZÉKÉNT

Magyarországon évente több mint huszonezer – naponta körülbelül hetven – ember hal meg hirtelen szívhalál következtében. Az első percekben még visszafordítható az állapot, ezért fontos az újraélesztés mielőbbi elkezdése. A hirtelen halál tünete az eszmélet elvesztése, a pulzus, illetve a légzés azonnali leállása. A túlélés érdekében a szívet működtető elektromos hálózat rendellenes működését kell helyreállítani egy elektromos sokkolt előidéző készülék, a defibrillátor segítségével.

A XII. kerületben nyolc „ÉLETMENTŐ PONT” került kialakításra: beltéri Életmentő Pont a Hegyvidéki Polgármesteri Hivatalban, a MoM Sportban, a Városmajor utcai uszodában, a Hegyvidék Bevásárlóközpontban, a Budai Középiskolában, a BM Nemzetközi Oktatási Központban, valamint kültéri Életmentő Pont a Királyhágó téren és mobil Életmentő Pont a 24 órás szolgálatot teljesítő Hegyvidéki Rendészet autójában. Így a nyolc „ÉLETMENTŐ PONT”-on található defibrillátorok hirtelen keringésleállás esetén életet menthetnek. A gyors beavatkozás ilyen helyzetekben különösen fontos: minden segítség nélkül eltelt perccel 10%-kal csökken az életesély.

A Hegyvidéki Önkormányzat támogatásával

2019. október 17-én 15.00-kor, ✓
2019. november 21-én 15.00-kor és ✓
2019. december 5-én 15.00-kor
laikusok részére újraélesztés oktatása és elsajátítása tanfolyam indul, amelyre önkéntes alapon várjuk a jelentkezőket az aktuális oktatást megelőző két hétben.

Az Egészséges Hegyvidék alprogramjának célja, hogy minél több civil ember ismerje meg a hirtelen halállal járó tüneteket, és a mindennapokban bátran merje használni a defibrillátor készüléket, segítve a bajbajutott embertársaikon.

A tanfolyamok állandó helyszíne:
Hegyvidéki Kulturális Szalon, 1126 Budapest, Törpe utca 2.,
A megadott időpontokra jelentkezni a (06-1)224-5987-es telefonszámon (hétfőn: 12-17 óráig, kedden, szerdán, csütörtökön, pénteken: 8-tól 13 óráig) vagy a esze.dora@hegyvidek.hu e-mail címen lehet.

A KEZED ÉLETET MENTHET!

HEGYVIDÉKI ÜSZÓISKOLA

2019-2020

Úszótanfolyam
a Városmajori uszodában

Turnusok:

1. 2019. szeptember 02. – szeptember 28.
2. 2019. szeptember 30. – október 26.
3. 2019. október 28. – november 23.
4. 2019. november 25. – december 21.
5. 2020. január 03. – január 25.
6. 2020. január 27. – február 22.
7. 2020. február 24. – március 21.
8. 2020. március 23. – április 18.
9. 2020. április 20. – május 16.
10. 2020. május 18. – június 13.

Tanfolyamok:

Gyermek oktatás:	
Hétfő - szerda (15.00, 16.00, 17.00, 18.00)	8 alkalom
Kedd - csütörtök (15.00, 16.00, 17.00, 18.00)	8 alkalom
Péntek (15.00, 16.00, 17.00, 18.00)	4 alkalom
Szombat (8.00, 9.00, 10.00)	4 alkalom
Felnőtt úszás:	
Hétfő - péntek (19.00)	4 - 8 alkalom

Bérllet árak:

Gyermek bérllet:	
7.700 Ft (péntek vagy szombat)	4 alk./turnus
13.500 Ft	8 alk./turnus
Testvérkedvezmény -500 Ft/gyermek/turnus	4 - 8 alk./turnus
Felnőtt bérllet:	
7.700 Ft - 13.500 Ft	4 - 8 alk./turnus

Pótolni csak érvényes bérllettel lehet!

Kapcsolat és információ:
e-mail: info@hegyvidekuszozsokola.hu
www.hegyvidekuszozsokola.hu
www.facebook.com/hegyvidekuszozsokola

Telefon: 06-70/490-3045
(hétfőtől - péntekig, 10-19 óra között.)

1122 Budapest, Városmajor u. 29.

